

Helse- og atferdsundersøkelsen hos Collie

Oslo 23.10.2022

Forord

Helse- og atferdsundersøkelsen for collie er nå ferdig. Denne rapporten er en kombinasjon av litt tekst og en del tabeller/diagrammer over forekomster av ulike sykdommer og atferds-egenskaper. Det er hovedfokus på viktige/hyppig registrerte anmerkninger. Hvis en egenskap ikke er nevnt, vil det bety at det ikke er noen registreringer, eller at antallet registreringer er så lavt at en nærmest kan se bort fra forekomsten av den aktuelle “anmerkningen”.

Presentasjon av resultater

Resultatene er noen ganger oppgitt som prosenter og noen ganger som et antall. Besvarelser som er angitt i prosenter kan noen ganger gi et ganske grovt bilde. Spesielt vil det i **undergrupper** med lave tall kunne gi et feil inntrykk. Det kan f.eks. vise seg som veldig høye prosenter f.eks. «100%», men som faktisk bare består av en hund eller to- hvis det blir regnet ut ifra forekomsten av et spesielt symptom. Det kan eksempelvis være at 2 hunder hadde albuledds-dysplasi og begge haltet (=100%). Det er åpenbart at slike prosenter blir svært usikre når tallene er lave. I slike tilfeller er det bedre å bruke de reelle tallene. Det er derfor spesielt viktig at en ser prosenter i sammenheng med antall hunder i gruppen som en uttaler seg om.

Ofte er det et hovedspørsmål (f.eks. om en hund har hatt en sykdom/sykdomsgruppe) og noen underspørsmål som er ment å spesifisere for de som har svart ja på hovedspørsmålet. I noen tilfeller vil ikke tallene stemme helt mellom totalantallet «ja» i hovedspørsmål og underspørsmål. Det kan skyldes at noen som har svart «nei» på et hovedspørsmål –likevel har svart på spesifiseringen i underspørsmålet. Likeledes kan antall anmerkninger i noen tabeller være høyere enn sumtallet under tabellen, særlig når det er mulig å krysse av på flere ting for samme hund. Et tenkt eksempel vises under

Sykdom	Antall
Hosting	3
Nysing	4
N (sum)	6

I dette eksempelet er det gitt anmerkning på 6 hunder; 3 hunder med hoste og 4 hunder med nysing. Siden det totalt sett er 7 anmerkninger på 6 hunder, betyr det at en hund har hatt anmerkning på både hosting og nysing.

Undersøkelsen er en oppsummering av eiernes besvarelser og gir forhåpentligvis et godt uttrykk for den reelle situasjonen i rasen. Vanligvis er det ingen grunn til å tro noe annet. Det går imidlertid

fram noen steder at alle ikke har svart på alle spørsmål. Årsaken til dette er uklart, man kan skyldes at en ikke finner et alternativ som passer.

Antall svar og «svarprosent»

I undersøkelsen kom det inn 525 besvarelser (433 langhår og 90 korthår), inklusive noen få ufullstendige. Alle har ikke svart på alle spørsmål. Antallet svar varierer derfor fra enkeltspørsmål til enkeltspørsmål, slik at summen av de enkelte svaralternativer ofte ikke vil summere seg til 525. Husk at det er hovedtrender vi ser etter for å få et inntrykk av hva som er vanlig på rasen. Collie er en relativt liten rase i Norge og noen få observasjoner kan gjøre stor innflytelse på en prosentberegning. Det vil derfor noen ganger, særlig for små tall, bli gitt faktiske antall registreringer fordi et prosenttall kan gi et feil inntrykk.

Fordi det ikke finnes noen offisiell registrering av dødsdato for norske hunder, er det ikke mulig å vite hvor mange levende hunder vi har for hver rase. Det er derfor vanskelig å få et godt bilde på svarprosenten på en undersøkelse som dette, fordi en ikke vet hvor mange som faktisk kunne ha svart. Likeledes er det svart på noen avdøde hunder for å få dødsårsaker. Fra 2012-2021 (siste 10 år) ble det registrert ~1640 collies i NKK (~1469 langhår og ~171 korthår). Prosent svar i forhold **til registreringstallene siste 10 år**, er ~32% (525/1640). Dette er et godt antall svar i forhold til antall registrerte.

Dødsårsaker

For å få et bilde på dødsårsaker har det vært nødvendig at noen svarer på helse også på døde hunder. Det ble gitt opplysninger om 79 døde hunder. Dette er et ganske brukbart antall for å få et inntrykk av vanlige dødsårsaker.

«Temperaturmåling»

Helseundersøkelsen er ment å gi en indikasjon på forekomsten av ulike sykdommer og atferdsutfordringer, og vil sammen med andre kilder/rasekunnskap gi raseklubben en god oversikt over situasjonen.

Oslo 23.10.2022

Frode Lingaas

Generell beskrivelse (del 1)

Antall og alder

Det kom inn 525 besvarelser i undersøkelsen og gjennomsnittsalderen på hundene i undersøkelsen var 4,8 år (398 levende hunder med opplysninger om alder). 34 hunder var under 1 år, 26 var ca. 1 år og 26 hunder var mellom 1 og 2 år.

Det ble gitt opplysninger om 79 døde hunder. De oppnådde en gjennomsnittlig levealder på 8,6 år.

Hundens kjønn

Antall svar 525; 223, (42,5%) hannhunder / 302, (57,5%) tisper.

Kastrering

~31 (13,9%) av hannhundene og 54 (17,9%) av tispene.

Kastrasjon-årsak-kjønn

Ikke alle oppgav en årsak til kastrasjonen. Blant de som oppgav årsak var fordelingen på årsak;

	Hannhunder	Tisper
Uønsket atferd	10	2
Helseårsaker	14	51
Praktiske årsaker	4	0
Annet	3	1

Fordeling av helseårsaker, tisper

Hyppig innbilt svangerskap	2
Livmorbetennelse	43
Fødselsproblemer	1
Annet	5

Kontakt og deltagelse i forskning?

Ca. 94% av eierne kan kontaktes for spørsmål og majoriteten av eiere til de levende hundene er villige til å bidra med blodprøver eller svaber (93%) i forskningsprosjekter angående rasens helse.

Lever hunden du legger inn informasjon om?

Dette spørsmålet må besvares med Nei for å få spørsmål om dødsårsaker seinere

Svar	Antall	Prosent
Ja	444	84,9 %
Nei	79	15,1 %

Når overtok du hunden?

Når overtok du hunden?

Svar	Antall	Prosent
Eget oppdrett - hatt hunden siden fødsel	83	15,9 %
Overtok ved ca. 8-10 uker	323	61,9 %
Overtok ved 2,5 - 5 måneder	68	13 %
Overtok da hunden var 6-12 måneder	13	2,5 %
Overtok da hunden var over et år	35	6,7 %

~84% av eierne i undersøkelsen overtok hunden ved 8-10 ukers alder eller seinere.

Hvor mye mosjon/aktivitet får hunden i det daglige?

Svar fordelt på antall

	Luft/kosetur mindre enn 0,5 t	Rolig gange 0,5 til 1 time	Rolig gange over 1 t	Rask gange 0,5-1 t	Rask gange over 1 time
Ukedag	13	115	154	83	152
Helg	8	57	176	49	208

Svar fordelt på prosent

	Luft/kosetur mindre enn 0,5 t	Rolig gange 0,5 til 1 time	Rolig gange over 1 t	Rask gange 0,5-1 t	Rask gange over 1 time
Ukedag	2,5 %	22,2 %	29,8 %	16,1 %	29,4 %
Helg	1,6 %	11,4 %	35,3 %	9,8 %	41,8 %

Har hunden vokst opp med/levd sammen med flere hunder i husholdningen?

Svar	Antall	Prosent
Nei	164	31,3 %
Ja, 1 hund	125	23,9 %
Ja, flere hunder	235	44,8 %

Har hunden vokst opp med/levd sammen med andre dyreslag i huset? (flere svar mulig)

Svar	Antall	Prosent
Nei	245	46,7 %
Ja, katt	235	44,8 %
Ja, andre dyr	79	15 %

Har hunden vokst opp med/levd sammen med barn i husholdningen(2 kryss mulig)? (på slutten spør vi om hundens forhold til barn hvis krysset av på barn)

Svar	Antall	Prosent
Nei	287	54,7 %
Ja, barn under 10 år	158	30,1 %
Ja, barn over 10 år	145	27,6 %

Blir hunden brukt regelmessig (eller har den blitt brukt) til noen av følgende aktiviteter (flere svar mulig)

Svar	Antall	Prosent
Ingen spesielle aktiviteter	198	37,7 %
Jakt	3	0,6 %
Utstilling	254	48,4 %
Lydighet	134	25,5 %
Redningsarbeid	3	0,6 %
Apportering	15	2,9 %
Blodspor/ettersøk	28	5,3 %
Agility	58	11 %
Andre aktiviteter	162	30,9 %

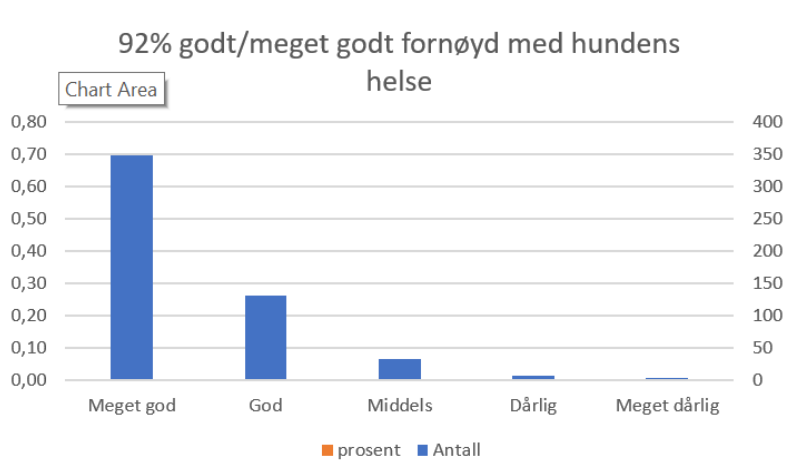
Ca 38 % av hundene blir ikke brukt til spesielle aktiviteter.

Del II, Fysisk helse

GENERELL HELSE

Hvordan er hundens generelle helse?

92% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens 6% vurderte helsen til middels. Bare 2 prosent karakteriserte helsen som dårlig/meget dårlig. (Korthår og langhår er ganske like når det gjelder generell helse)

Hud, hårlag og ører

Har hunden noen gang hatt problemer med hud/pels/øre? Symptomer kan f.eks.

være håravfall, hårløse flekker, kløe, utslett, eksem, kviser, blemmer eller skorper

~20% responderte på at hunden har hatt «problemer» med hud/pels/øre. Dette er en høy andel. Det anbefales å gå nærmere inn på emnet for å få et bedre inntrykk av utbredelse og alvorlighetsgrad.

Svar	Antall	Prosent
Ja	105	20,2 %
Nei	414	79,5 %
Vet ikke	2	0,4 %

Det var mulig å merke av for kategoriene under, og resultatene er gitt etter hver kategori (antall hunder som har spesifisert ulike typer hudproblemer, hver eier kan krysse av på flere);

Hvis ja over-hvilket av følgende problemer har hunden hatt?

Svar	Antall	Prosent
Kløe/hudirritasjon	40	7,6 %
Hyppig/kronisk hudbetennelse/eksem/utslett	6	1,1 %
Hyppig/kronisk ørebetennelse	2	0,4 %
Har hatt ørebetennelse, men sjelden	15	2,9 %
Hårløse flekker	7	1,3 %
Røde eller såre poter	24	4,6 %
Overdreven røyting/hårtap	8	1,5 %
Analkjertelproblem	8	1,5 %
Fettkuler	3	0,6 %
Tilstoppet talgkjertel	1	0,2 %
Hudsvulst	0	0 %
Parasitter	3	0,6 %
Furunkulose (byll, betennelse mellom tær)	2	0,4 %
Kloskade	7	1,3 %
Våteksem	29	5,5 %
Demodex/hårsekkmidd	3	0,6 %
Annet	16	3 %

Det er kløe/hudirritasjon samt våteksem og røde/såre poter som har flest anmerkninger.

Allergi

Er hunden din diagnostisert med allergi/atopi?

Er hunden din diagnostisert med allergi/atopi?

Svar	Antall	Prosent
Ja	15	2,9 %
Ja, tror den har allergi	7	1,3 %
Nei	497	95 %
Vet ikke	4	0,8 %

10 hunder har påvist allergi ved blodprøve, 1 med prikktest og 11 eiere mener hunden har allergi pga symptomer..

Er hunden din diagnostisert med fôrallergi/intoleranse

10 har krysset av for fôrallergi.

Demodex (hårsekkmidd)

Bare en hund har bekreftet demodikose, 2 mistenkte.

Er hunden DNA-testet for hudsykdommen Dermatomyositt ("DMS")

Svar	Antall	Prosent
Nei	489	95,1 %
Nei, begge foreldre er fri	16	3,1 %
Ja, lav risiko	7	1,4 %
Ja, middels risiko	2	0,4 %
Ja, høy risiko	0	0 %

Er hunden din diagnostisert med fôrallergi/intoleranse?

Svar	Antall	Prosent
Nei	501	95,8 %
Ja	16	3,1 %
Vet ikke	6	1,1 %

Du har svart at hunden har fått DNA-diagnosen "lav risiko", hvilken bokstav/genvariant fikk den?

Svar	Antall	Prosent
aabbCC	1	14,3 %
aabbCc	0	0 %
AabbCC	3	42,9 %
AabbCc	0	0 %
aaBbCC	0	0 %
aaBbCc	0	0 %
AaBbCC	0	0 %
AaBbCc	0	0 %
Vet ikke	3	42,9 %

FORDØYELSESSYSTEMET

Har hunden hatt en eller flere av følgende tannfeil?

Det er overproduksjon av tannstein, epulis og medfødt tannmangel «melketenner som ikke felles som valp» som er hyppigste registrerte anmerkning på tenner.

Svar	Antall	Prosent
Melketenner som ikke felles som valp	16	3 %
Underbitt, for lang underkjeve	5	1 %
Medfødt tannmangel	22	4,2 %
Overbitt, lang overkjeve	13	2,5 %
Skjevt bitt	3	0,6 %
Feilstilte hjømetenner	12	2,3 %
Overproduksjon av tannstein	35	6,7 %
Dårlig eller lite tannemalje	5	1 %
Epulis (kuler i tannkjøttet) eller tannkjøtt som vokser over tennene?	20	3,8 %
Annet	13	2,5 %
Vet ikke	58	11 %

Av eierne som har krysset av for tannfeil oppgir 49 at feilen har krevd behandling.

Når det gjelder tannstein ser det ikke ut til at problemet er stort; og et mindretall «må fjernes ofte» (9), eller utgjør et stort problem (2), resten (22) oppgir at tannstein må fjernes «en sjelden gang».

Når det gjelder tannmangel oppgir de fleste at de mangler bare 1 tann;

Du har krysset av for tannmangel, hvor mange tenner mangler den?

Svar	Antall
1	13
2	7
3	0
4	0
5 eller flere	0
Flere, vet ikke nøyaktig	1

Har hunden hatt vedvarende, tilbakevendende eller alvorlige fordøyelsesproblemer?

Symptomer kan være oppkast, diare, forstoppelse, vekttap og appetittforandring.

Ca 20% av hundene oppgir at de har hatt vedvarende eller alvorlige fordøyelsesproblemer

Svar	Antall	Prosent
Ja	101	19,5 %
Nei	414	79,8 %
Vet ikke	4	0,8 %

Det er spurt om spesifikke symptomer. Det er diare/oppkast som er de vanligste symptomer.

Svar	Antall	Prosent
Gjentatte episoder med diare	76	14,5 %
Gjentatte episoder med oppkast	55	10,5 %
Gjentatte episoder med buksmerter	14	2,7 %
Alvorlig tarminfeksjon (eks Parvovirus)	5	1 %
Magesår/gastritt	9	1,7 %
Kronisk diare	2	0,4 %

Har hunden hatt tilfeller av blodig diare?

Svar	Antall	Prosent
Nei	415	81,5 %
Ja, en gang	72	14,1 %
Ja, flere ganger	22	4,3 %

Ca 18% av hundene har hatt blodig diare en eller flere ganger.

Mandler

6 hunder har hatt betennelse i tonsillene (mandlene), 1 måtte fjernes.

Har den magesekkuvidelse?

1 eier har krysset av for dette

Har den hatt fremmedlegeme som måtte fjernes av dyrlege?

7 hunder oppgis å ha hatt fremmedlegeme som måtte fjernes av dyrlege.

Har den spiserørsutvidelse ("Megaoesophagus")

18 hunder er registrert med dette.

Har hunden hatt leversykdom?

2 hunder er registrert med leversykdom.

Har hunden hatt problemer med bukspyttkjertelen?

7 hunder er registrert med dette, 3 hadde akutt betennelse, 2 kronisk betennelse og 2 krysset av for «vet ikke»

Brokk

40 hunder oppgis med brokk; 37 spesifisert som navlebrokk, 2 lyskebrokk, 1 annet. De fleste tilfeller av brokk ble vurdert av eier til å ha liten betydning (26) selv om 9 var tydelige, 2 stykk krevde behandling/operasjon.

AV de to tilfellene med lyskebrokk ble en operert.

HJERTE/KARSYSTEMET

Har hunden hatt symptomer på hjertesykdom? (f.eks. kramper, besvimelse, nedsatt utholdenhet eller pustebesvær)

1 eier oppgir at hunden har hatt symptomer på hjertesykdom.

Svar	Antall	Prosent
Ja	1	0,2 %
Nei	515	99 %
Vet ikke	4	0,8 %

LUFTVEIER

Har hunden hatt symptom på sykdom i luftveisorganene (nese, luftrør, lunger)? F.eks. tungpustethet, rennende nese, nysing eller pesing?

Svar	Antall	Prosent
Ja	26	5 % ☐
Nei	486	93,5 %
Usikker	8	1,5 % ☐

8 oppgir nesekatarr som årsak, 3 har hatt lungebetennelse, 13 oppgir «annet».

1 eier oppgir at hunden puster tungt ved mye pollen

17 eiere oppgir at de har mistanke om at hunden har hatt nesemidd.

Har hunden hatt diagnosen kennelhoste?

Det oppgis at 32 hunder (6,1%) har hatt kennelhoste

Er hunden DNA-testet for IPD (Inflammatory Pulmonary Disease)?

Svar	Antall
Nei	447
Nei, begge foreldre fri	6
Ja, homozygot fri	7
Ja, heterozygot (bærer)	1
Ja, homozygot affisert	0
Vet ikke	58

ØYESYKDOMMER

Har, eller har hunden noen gang hatt sykdom i øye eller øyelokk? (herunder ektropion, entropion, cherry eye)?

Anmerkninger på øye er registrert hos 95 hunder (~18%):

Svar	Antall	Prosent
Nei	417	80,3 %
Ja	95	18,3 %
Vet ikke	7	1,3 %

Har hunden hatt sykdom i eller problemer med noe av det følgende?

Svar	Antall
Øyelokk/blinkhinne (f.eks. feilstilte øyehår, entropion, ektropion, cherry eye)	37
Rennende øyne	41
Øyebetennelse/øyekatarr	38
PPM - persisterende pupillmembran	22
Hornhinnen	6
Regnbuehinnen	1
Linsen (f.eks. katarakt)	2
Netthinnen (f.eks. PRA)	3

Det er øyebetennelse og rennende øyne som er vanligst rapportert.

Hornhinnen;

Kryss av for den eller de hornhinneproblemene hunden har hatt

Svar	Antall
Nedsatt tåreproduksjon/tørre øyne ("KCS")	1
Hornhinesår - el skade	2
Betennelse i hornhinnen (keratitt)	3
Pigmentøs keratitt	0
Annet	1

Hvor ofte har hunden hatt øyebetennelse/øyekatarr? Velg det svaret du synes er nærmest

Svar	Antall
1-2 ganger i løpet av livet	31
1-2 ganger i året	5
3 eller flere ganger i året	1
Mer eller mindre kontinuerlig	1

Linsen

1 hund er rapportert med katarakt

1 oppgir «annet»

Annet

Ingen er rapportert med glaukom

2 hunder har hatt betennelse i regnbuehinnen (uveitt)

466 hunder er oppgitt å være øyelyst

2 hunder er oppgitt med Progressiv Retinal Atrofi, PRA

1 hund oppgitt med retinal dysplasi

Er hunden diagnostisert med klinisk CEA?

Svar	Antall	Prosent
Nei	343	68,2 %
Ja	100	19,9 %
Vet ikke	60	11,9 %

Du har svart at hunden har CEA, hva er diagnosen?

Svar	Antall
CRD	90
Colobom	10
Vet ikke	5

Er hunden DNA-testet for CRD?

Svar	Antall
Nei	354
Nei, begge foreldre fri	17
Ja, homozygot fri	20
Ja, heterozygot (bærer)	11
Ja, affisert (homozygot)	10
Vet ikke	101

Er hunden DNA-testet for rcd2-PRA?

Svar	Antall
Nei	372
Nei, begge foreldre fri	10
Ja, homozygot fri	22
Ja, heterozygot (bærer)	1
Ja, affisert (homozygot)	0
Vet ikke	110

Sykdom i ØYELOKK; har hunden hatt noe av det følgende?

Svar	Antall
Trange eller tette tårekanaler	16
Ekstra eller feilstilte øyehår (distichiasis, ectopisk cilie)	40
Kul/svulst på øyelokk	3
Innoverbøyde øyelokk (entropion)	2
Hengende øyelokk (ektropion)	0
Cherry eye/ prolaps av tårekjertelen	0

Hvordan bedømmer du hundens syn?

Svar	Antall
Meget bra (normalt)	484
Litt nedsatt	34
Dårlig	5
Blind	0

LEDD-SKJELETT-MUSKEL

Har hunden (el har hatt) sykdom i ledd, muskel eller skjelett?

Svar	Antall	Prosent
Ja	56	10,7 %
Nei	457	87,4 %
Vet ikke	10	1,9 %

Du har krysset av på muskel-skjelettproblemer. Hva er overordnet problem?

Svar	Antall	Prosent
Stivhet	37	7 %
Smerter	31	5,9 %
Muskelsykdom	3	0,6 %

Leddproblemer

Har hunden hatt noen av følgende leddproblemer?

Svar	Antall
Epifysedysplasi	0
Løs kneskål - patellaluksasjon	2
Osteochondrose/bruskløsning (fortykket/løs bit av leddbrusk)	0
Artrose (forkalkning)	22
Leddbetennelse	1
Korsbåndskade	4
Halthet i forbeina	42
Halthet i bakbeina	33
Vet ikke	24

Du har svart at hunden har/har hatt patellaluksasjon. Ett eller begge bein?

Svar	Antall	Prosent
Bare ett bein	1	50 %
Begge bein	1	50 %
Vet ikke	0	0 %

Du har svart at hunden har hatt patellaluksasjon. Hvilken grad hadde den (hvis to sider bruk alvorligste grad)?

Svar	Antall	Prosent
Grad 1 (mild)	1	50 %
Grad 2	0	0 %
Grad 3	0	0 %
Grad 4 (alvorlig)	1	50 %
Vet ikke	0	0 %

I hvilket ledd har din hund hatt artrose (flere svar mulig)

Svar	Antall
Skulderledd	2
Albueledd	5
Kneledd	1
Haseledd	2
Vet ikke	5
Håndledd (carpus)	2
Tær	2

Har hunden hatt noen av følgende muskel-skjelettproblemer? Flere valg er mulig

Svar	Antall
Spondylose (forkalkning i ryggvirvler)	11
Lumbosacral stenose (LS-stenos) / nerve i klem	1
Vond rygg/muskelspenninger	34
Skiveprolaps/forkalkning mellom virvelskiver	4
Legg-Calve-Perthes	0
Chondrodysplasi/dvergekst	0
Misdannelse av ryggvirvler (eks. Hemivertebra, overgangsvirvel/Transitional Lumbar Vertebra)	7
Annen muskelsykdom	1
Muskel-/seneskader	8
HD (Hofteleddsdysplasi)	24
AD (Albueleddsdysplasi)	4
Annet	5
Vet ikke	25

Hvilke symptomer har du sett hos din hund som du mener skyldes spondylosen/vond rygg?

Svar	Antall
Stivhet	28
Krum rygg	8
Smal rygg	1
Halthet	13
Bevegelsesproblemer, går rart	4
Dårlig muskelsatt i bakpart	3
Smerter	17
Nedsatt allmentilstand	6
Irritabel/aggressiv	2
Klarer ikke hoppe over hinder eller inn i bilen	8
Lammelser	0

Har hunden vært røntget i ryggen?

Svar	Antall	Prosent
Nei	428	82,5 %
Ja	91	17,5 %

En relativt stor andel av hundene har vært røntget i ryggen.

Korsbåndskade, på ett eller begge bein?

Svar	Antall
Kun ett	4
Begge	1

Ser du tegn til smerte/halthet i bakparten på hunden?

Svar	Antall
Nei	451
Usikker	14
Halt av og til	43
Halter ofte	10

Ser du tegn til smerte/halthet i forparten?

Svar	Antall
Nei	463
Usikker	6
Halt av og til	36
Halter ofte	12

Bevegelsesapparatet; har hunden hatt symptomer på smerte/stivhet?

Svar	Antall	Prosent
Vegrer for å gå trapper opp eller hoppe opp	28	5,3 %
Vegrer for å gå trapper ned eller hoppe ned	19	3,6 %
Stiv når beveger seg / korte skritt	21	4 %
Stiv etter å ha ligget stille/reiser seg	67	12,8 %
Smerter (tydelig vondt eller ubehag ved berøring)	16	3 %
Nedsatt utholdenhet (henger etter på tur, går saktere eller vil gå kortere turer)	60	11,4 %
Adferdsendring (eks. mindre leken, ligger mye i ro/sover mye, irritabel/kortere lunte mm)	26	5 %
Hunden avlaster (legger ikke vekt på) ett bein når står	16	3 %

Bevegelsesapparatet; har hunden hatt bevegelsesendringer/-avvik-ustøhet?

Svar	Antall	Prosent
Ustø, ikke full kontroll på bevegelser, snubler	7	1,8 %
Subber med beina	3	0,8 %
Bevegelsesavvik, hinker / hopper periodevis på tre bein mm	1	0,3 %
Endring bevegelser (f.eks. krummer rygg, problemer med å legge seg ned, sitter annerledes enn tidligere)	8	2,1 %
Nedsatte reflekser, lammelser	2	0,5 %
Nedsatt muskelmasse (generelt, evt. kun bakpart eller forpart)	4	1 %

Bevegelsesapparatet; har hunden hatt bevegelsesendringer/-avvik-ustøhet?

Svar	Antall	Prosent
Ustø, ikke full kontroll på bevegelser, snubler	16	3 %
Subber med beina	34	6,5 %
Bevegelsesavvik, hinker / hopper periodevis på tre bein mm	5	1 %
Endring bevegelser (f.eks. krummer rygg, problemer med å legge seg ned, sitter annerledes enn tidligere)	13	2,5 %
Nedsatte reflekser, lammelser	3	0,6 %
Nedsatt muskelmasse (generelt, evt. kun bakpart eller forpart)	19	3,6 %

Har hunden hatt kjevemyositt?

Vanlige tegn; svelgeproblemer, kan sikle seigt slim, problemer med å åpne munnen, kan ha muskelsvinn i hodet (sene stadier)

Svar	Antall	Prosent
Nei	511	98,8 %
Usikker	1	0,2 %
Ja	1	0,2 %
Vet ikke	4	0,8 %

Er hunden offisielt HD-røntget? (HD=Hofteledds dysplasi)

Svar	Antall	Prosent
Ja	358	68,5 %
Nei	155	29,6 %
Vet ikke	10	1,9 %

HD-grad hos røntgede hunder

(Husk at NKK tallene kan være bedre enn tall fra helseundersøkelsen pga høyere antall registrerte.)

Svar	Antall	Prosent
A (fri)	239	66,8 %
B (fri)	83	23,2 %
C (svak)	16	4,5 %
D (middels)	8	2,2 %
E (sterk)	5	1,4 %
Vet ikke	7	2 %

AD (Albueledds dysplasi)

Er hunden offisielt AD (Albueledds dysplasi) røntget?

Svar	Antall	Prosent
Ja	205	39,2 %
Nei	289	55,3 %
Vet ikke	29	5,5 %

Hvilken AD status har din hund?

Svar	Antall	Prosent
A=0-Fri	193	95,1 %
C=1=Svak grad	1	0,5 %
D=2=Middels grad	2	1 %
E=3=Sterk grad	2	1 %
Har AD, husker ikke grad	0	0 %
Vet ikke	5	2,5 %

Har hunden fått eller får hunden regelmessig behandling for problemer i bevegelsesapparatet?

Svar	Antall	Prosent
Nei	451	88,1 %
Ja	61	11,9 %

Er hunden DNA-testet for DM (Degenerativ Myelopati)

Svar	Antall	Prosent
Nei	383	74,5 %
Nei, begge foreldre fri	14	2,7 %
Ja, homozygot fri	20	3,9 %
Ja, bærer	16	3,1 %
Ja, affisert (homozygot)	3	0,6 %
Vet ikke	78	15,2 %

NERVESYKDOMMER

Kryss av hvis din hund har noe av det følgende, flere valg mulig:

Svar	Antall
Døvhhet el nedsatt hørsel	15
Tegn til demens/senilitet (eks. forvirret, endret adferd, umotivert bjeffing, urinering eller gjør fra seg inne)	4
Epilepsilignende anfall	4
Epilepsi. verifisert hos dyrlege	4
Ustøhet i bakpart	21
Ataksi (ukoordinerte bevegelser, ikke kontroll bevegelser/balanse)	1
Annet	2

Hvis epilepsilignende anfall -hva har du observert?

Svar	Antall
Krampeanfall (med f.eks fråde, urinering, stive utstrakte bein)	3
Rykninger i muskulatur	7
Atferdsavvik (f.eks. endret mentalitet)	3
Annet	2

De fleste tilfellene oppstod før 3 års alder.

REPRODUKSJONSPROBLEMER / REPRODUKSJONSORGANER

HANNHUNDER (223 stykk)

Har din hannhund hatt noen av følgende sykdommer/problemer?

Har din hannhund hatt noen av følgende sykdommer/problemer? Flere valg mulig

Svar	Antall
Kryptorchid - medfødt mangel på en testikkel	12
Kryptorchid - medfødt mangel på to testikler	3
Godartet prostataforstørrelse	4
Betennelse i prostata	3
Forhudskatarr, drypping	17

Du har krysset av på forhudskatarr, hvor stort er problemet?

Svar	Antall
Drypper ganske sjelden	8
Drypper en gang i blant, blir raskt bra av skylling/behandling	5
Tilbakevendende problem, men god effekt av behandling	3
Drypper ganske hyppig, behandling virker dårlig	1

5 hannhunder er oppgitt som sterile.

Har hannhunden vært brukt i parring?

Svar	Antall
Ja	40
Nei	180

Dette utgjør 18% av hannhundene (40/233)

TISPER (302 tisper)

Har din tisper hatt noe av det følgende? Flere valg mulig

Svar	Antall
Livmorbetennelse	57
Skjedekatarr	6
Sterilitet	4
Abort	10
Cyste på eggstokk	8
Innbilt svangerskap	21
Skjedeprolaps	0

Som hos de fleste andre raser er det innbilt svangerskap og livmorbetennelse som er hyppigste registrerte anmerkning.

Du har svart at tisper har hatt innbilt svangerskap. Har det skjedd flere ganger?

Svar	Antall
Bare en gang	6
Flere ganger	12
Et stort problem, skjer svært ofte	3
Vet ikke	0

Mange tisper har innbilt svangerskap som et gjentakende problem.

Hvor ofte har tisper løpetid?

Svar	Antall
Har ikke hatt løpetid	15
Sjeldnere enn 1 gang pr. år	12
ca 1 gang pr. år	119
ca 2 gang pr. år	148
oftere enn 2 ganger pr. år	1

VALPER

Har hun hatt valper?

101 tisper, (ca. 30% av tispene) har hatt valper

Svar	Antall
Nei	204
Ja, ved naturlig parring	89
Ja, ved inseminering	12

Hvor mange kull har hun hatt?

Svar	Antall	Prosent
1	53	57 %
2	25	26,9 %
3	12	12,9 %
4	3	3,2 %
5	0	0 %
6	0	0 %

De fleste tispene har 1-2 kull

Det er totalt oppgitt ~151 kull på tispene i undersøkelsen.

Har tispa hatt komplikasjoner ved valping? (151 kull i undersøkelsen)

Svar	Antall
Nei	72
Ja, eier løste problemet selv	2
Ja, trengte hjelp av veterinær	6
Ja, måtte ta keisersnitt!	14

På 101 tisper/151 fødsler er det rapportert om komplikasjoner i 22 tilfeller.

~22% av tispene ser ut til å ha hatt komplikasjoner

I forhold til antall fødsler er det en forekomst av fødselsproblemer i ca. 15% av fødslene.

Har hun noen gang fått valper med feil eller misdannelser?

Det er merket av for 15 tilfeller (95 svar);

Hvilke feil/misdannelser har valpen(e) hatt?

Svar	Antall
Haleknekk	0
Hareskår	0
Ganespalte	0
Bukbrokk/navlebrokk	2
Annet	14

Har tispa hatt problemer med å bli drektig etter paring?

Svar	Antall
Nei	102
Ja- har gått tom 1 gang	27
Ja- har gått tom flere ganger	13
Vet ikke	57

NYRE/URINVEIER

Urinveisproblemer.

Kryss av hvis din hund har hatt noe av det følgende, flere valg mulig

Svar	Antall
Akutt nyresvikt	3
Kronisk nyresvikt	3
Protein - losing nephropaty	0
Nyrebekkenbetennelse	1
Urinveisinfeksjon/Blærekatarr	56
Urinstein	3
Nyrestein	0
Urinlekkasje	28
Blæretoni (slapp urinblære)	2

Hyppigst registrert er tilfeller av urinveisinfeksjon.

Du har svart at hunden har hatt urinveisbetennelse. Hvor ofte?

Svar	Antall
Bare 1 gang	35
Flere ganger	19
Et tilbakevendende problem	2

Har hunden hatt Cystinuri?

Svar	Antall	Prosent
Nei	445	89,7 %
Ja	2	0,4 %
Vet ikke	49	9,9 %

HORMONELLE SYKDOMMER

Har hunden hatt en hormonell sykdom?

Har hunden din hatt en hormonell sykdom (som f.eks. hypotyreose, "stoffsifte", sukkersyke osv)?

Svar	Antall	Prosent
Ja	6	1,2 %
Nei	502	96,4 %
Vet ikke	13	2,5 %

5 hunder har hatt hypotyreose

BLODSYKDOM OG IMMUNSYSTEM

Bare et tilfelle av autoimmun hemolytisk anemi og et tilfelle av «annet» er registrert

Kryss av hvis din hund har hatt noen av disse tilstandene. Flere valg mulig

Svar	Antall	Prosent
Autoimmun hemolytisk anemi (AIHA/IMHA)	3	0,6 %
Blødersykdom	0	0 %
Lupus	1	0,2 %
Anemi (blodfattig)	1	0,2 %
Trombocytopeni (mangel på blodplater)	0	0 %
Leukemi (eller evt. under kreftsykdom)	0	0 %
Annet	1	0,2 %

SVULSTER/KULER OG KREFT

Har din hund hatt kuler, svulster, kreftsykdom?

Svar	Antall
Ja	24
Nei	489
Vet ikke	5

Hvor har din hund hatt svulster eller kreftsykdom? Her kan eier krysse av på flere alternativer/steder der det har vært kreft.

Hvis "Ja" over; - hvor har din hund hatt svulster eller kreftsykdom? Flere valg mulig

Underpunkter under hver hovedgruppe kan komme fram under ved avkrysning

Svar	Antall	Prosent
Hud/underhud	7	1,3 % ■
Fordøyelsessystemet	3	0,6 %
Luftveier	1	0,2 %
Urinveiene	2	0,4 %
Skjelett	1	0,2 %
Nervesystemet (hjernen)	0	0 %
Bloddannende organer og immunsystemet (lymfe)	0	0 %
Annet	8	1,5 % ■
Vet ikke	1	0,2 %

De fleste eiere krysser av på hud (7) eller på «annet» (8).

HUDSVULSTER

Hudsvulster, kryss av for den eller de typene hunden har hatt

Svar	Antall
Fettkul	5
Talgcyste	0
Histiocytom	0
Mastcelletumor/Mastocytom	0
Annen godartet	1
Annen ondartet	1
Annen med usikker diagnose	0

Majoriteten av hudsvulstene er godartede.

Noen andre tilfeller av kreft;

Kreft i fordøyelsessystemet, kryss av for den eller de typene hunden har hatt
3 i mage

Kreft i luftveier

1 i lunge

Kreft i skjelettet

Ikke registrert

Kreft i forplantningsorganer

Livmor: 1

Eggstokk: 4

Jur: 2

Testikler: 3

Prostata; 1

Kreft i urinveiene-

1 blærekreft

Kreft i bloddannende organer og immunsystemet (lymf)

Ikke registrert

ANDRE SYKDOMMER

Har hunden hatt flåttbåren sykdom (Borreliose Anaplasma/Erlichiose)?

3 registrert

Lever hunden din?

Det ble gitt opplysninger om 79 døde hunder.

Svar	Antall
Vet ikke	1
Hudsykdom	1
Hjerteproblem	0
Hjerneslag	3
Kreft	8
Blindhet/øyesykdom	3
Alderdom, ble gammel og syk	21
Allergisk sykdom	3
Ledd/skjelettproblemer	24
Ulykke/skade	3
Atferdsproblemer	9
Nyreproblem	5
Plutselig uventet død	4
Annet	19

Hva var dødsårsak eller medvirkende årsak til avlaving?

De hyppigst dødsårsaker er knyttet til ledd/skjelett, alderdom og «annet».

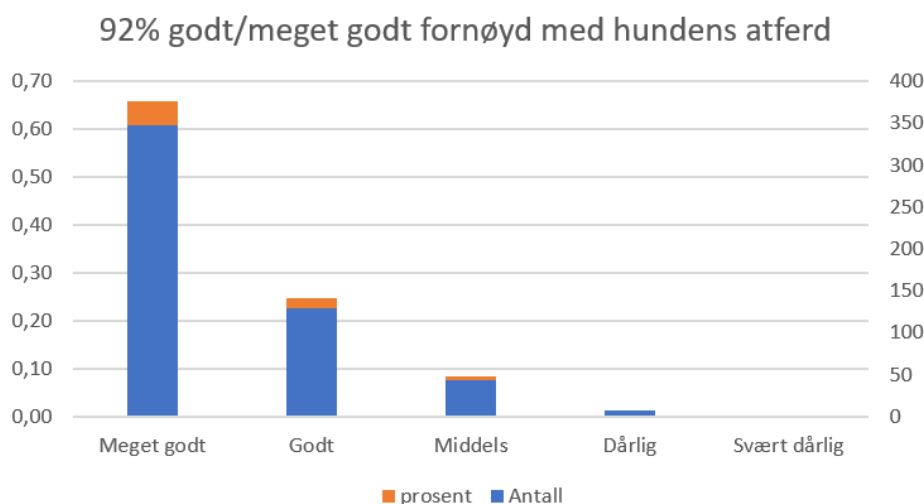
Ellers har atferdsproblematikk og kreft også noen registreringer.

Del III: Atferdsproblematikk

Atferdsdelen starter med noen generelle spørsmål om eierens vurdering av enkelte egenskaper hos hunden. Resultatene fra hvert av spørsmålene gis i form av frekvenstabeller og diagrammer.

Hvordan er du fornøyd med hundens generelle atferd?

92% svarte at de er godt eller meget godt fornøyd med hundens generelle atferd, 6% er middels fornøyd, mens ~1% vurderer den til dårlig. (Det er en tendens til at eiere av korthår er litt mindre fornøyd enn eiere av langhår når det gjelder generell atferd)

GENERELLE VURDERING AV HUNDENS ATFERD/PERSONLIGHET

Innledningsvis i atferdsdelen har vi først noen generelle spørsmål der eieren er bedt om å vurdere/beskrive enkelte momenter ved hundens atferd. Det er en høy svarprosent på disse spørsmålene.

Hunden min kan beskrives som:

Svar fordelt på antall

	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Lettlært	2	3	38	205	271
Tøff	43	79	201	132	63
Skvetten	181	113	120	88	16
Rastløs	260	117	82	46	15
Trygg	9	26	71	185	230

Svar fordelt på prosent

	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Lettlært	0,4 %	0,6 %	7,3 %	39,5 %	52,2 %
Tøff	8,3 %	15,3 %	38,8 %	25,5 %	12,2 %
Skvetten	34,9 %	21,8 %	23,2 %	17 %	3,1 %
Rastløs	50 %	22,5 %	15,8 %	8,8 %	2,9 %
Trygg	1,7 %	5 %	13,6 %	35,5 %	44,1 %

Hunden min kan også beskrives som

Svar fordelt på antall

	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Engstelig i enkelte situasjoner	138	113	98	122	45
Selvstendig	7	48	129	195	139
Bjeffer i meste laget	160	112	105	88	56
Glad	1	3	24	135	359
Humørsyk	346	93	47	24	8
Pysete/pinglete	198	115	113	73	22
Aggressiv	420	45	37	15	4

Svar fordelt på prosent

	Ikke riktig	Lite riktig	Hverken riktig eller galt	Ganske riktig	Meget riktig
Engstelig i enkelte situasjoner	26,7 %	21,9 %	19 %	23,6 %	8,7 %
Selvstendig	1,4 %	9,3 %	24,9 %	37,6 %	26,8 %
Bjeffer i meste laget	30,7 %	21,5 %	20,2 %	16,9 %	10,7 %
Glad	0,2 %	0,6 %	4,6 %	25,9 %	68,8 %
Humørsyk	66,8 %	18 %	9,1 %	4,6 %	1,5 %
Pysete/pinglete	38 %	22,1 %	21,7 %	14 %	4,2 %
Aggressiv	80,6 %	8,6 %	7,1 %	2,9 %	0,8 %

UØNSKET ATFERD OVERFOR ANDRE HUNDER

LØSE HUNDER

Hender det at hunden, når den er **LØS**, slåss (alvorlig) med andre hunder av

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	396	92	21	6	4
Motsatt kjønn	469	35	8	2	1

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	76,3 %	17,7 %	4 %	1,2 %	0,8 %
Motsatt kjønn	91,1 %	6,8 %	1,6 %	0,4 %	0,2 %

I BÅND

Hender det at hunden, når den er i **BÅND**, viser aggressive signaler eller utagerte mot andre hunder av

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	339	92	60	20	12
Motsatt kjønn	396	71	30	15	7

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	64,8 %	17,6 %	11,5 %	3,8 %	2,3 %
Motsatt kjønn	76,3 %	13,7 %	5,8 %	2,9 %	1,3 %

Har hunden noen gang bitt andre hunder.

Svar fordelt på antall

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	449	57	11	4	0
Motsatt kjønn	493	19	5	0	0

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
Samme kjønn	86,2 %	10,9 %	2,1 %	0,8 %	0 %
Motsatt kjønn	95,4 %	3,7 %	1 %	0 %	0 %

UØNSKET ATFERD OVERFOR MENNESKER

Tegn på aggresjon

KNURRING

Svar fordelt på antall

	Aldri	Noen få ganger	Flere ganger
Knurring på voksne	439	67	16
Knurring på barn	481	30	10

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Noen få ganger	Flere ganger
Knurring på voksne	84,1 %	12,8 %	3,1 %
Knurring på barn	92,3 %	5,8 %	1,9 %

GLEFSING/NAPPING/BITING?

Svar fordelt på antall

	Aldri	Har skjedd noen få ganger	Flere ganger
Glefsing/napping/biting på voksne	420	83	19
Glefsing/napping/biting på barn	475	36	6

Svar fordelt på prosent

	Aldri	Har skjedd noen få ganger	Flere ganger
Glefsing/napping/biting på voksne	80,5 %	15,9 %	3,6 %
Glefsing/napping/biting på barn	91,9 %	7 %	1,2 %

Skjer dette noen gang v/fjerning av mat/godbit/leke/bytte e.l

Fjerning av mat/godbit/leke/bytte e.l.

Svar	Antall	Prosent
Aldri	392	92,7 %
Meget sjelden	20	4,7 %
Av og til	5	1,2 %
Ofte	1	0,2 %
Svært ofte	5	1,2 %

Hvis en fremmed person prøver å klappe hunden?

Svar	Antall	Prosent
Aldri	384	88,1 %
Meget sjelden	27	6,2 %
Av og til	16	3,7 %
Ofte	6	1,4 %
Svært ofte	3	0,7 %

ANGST OG FRYKT

Reaksjon på høye lyder

Svar fordelt på antall

	Nei	Mild	Moderat	Sterk	Meget sterk	Vet ikke
Fyrverkeri (nyttårsaften)	222	111	74	45	54	18
Skudd/høye smell	255	111	64	42	31	19
Sterk trafikk	399	74	32	12	2	5
Tordenvær	305	91	41	27	19	40

Svar fordelt på prosent

	Nei	Mild	Moderat	Sterk	Meget sterk	Vet ikke
Fyrverkeri (nyttårsaften)	42,4 %	21,2 %	14,1 %	8,6 %	10,3 %	3,4 %
Skudd/høye smell	48,9 %	21,3 %	12,3 %	8 %	5,9 %	3,6 %
Sterk trafikk	76,1 %	14,1 %	6,1 %	2,3 %	0,4 %	1 %
Tordenvær	58,3 %	17,4 %	7,8 %	5,2 %	3,6 %	7,6 %

SITUASJONER

Når hunden for første gang blir utsatt for en ukjent situasjon (bilkjøring, heis e.l.)?

Svar	Antall	Prosent
Nei	249	48,5 %
Mild	156	30,4 %
Moderat	85	16,6 %
Sterk	21	4,1 %
Meget sterk	2	0,4 %

Er hunden redd for støyende objekter som støvsuger o.l.?

Svar	Antall	Prosent
Nei	380	72,9 %
Mild	86	16,5 %
Moderat	43	8,3 %
Sterk	10	1,9 %
Meget sterk	2	0,4 %

Er hunden engstelig når hunden blir børstet, badet, kloklipp o.l. av familiemedlemmer?

Svar	Antall	Prosent
Nei	404	77 %
Mild	79	15 %
Moderat	32	6,1 %
Sterk	9	1,7 %
Meget sterk	1	0,2 %

Viser hunden tegn på angst når den blir forlatt alene hjemme, i bilen o.l. (separasjonsangst)?

Svar	Antall	Prosent
Nei	482	92,3 %
Mild	27	5,2 %
Moderat	8	1,5 %
Sterk	3	0,6 %
Meget sterk	1	0,2 %
Vet ikke	1	0,2 %

Redd for å gå i bratte/åpne trapper?

Svar	Antall	Prosent
Nei	294	56,3 %
Mild	89	17 %
Moderat	66	12,6 %
Sterk	40	7,7 %
Meget sterk	20	3,8 %
Vet ikke	13	2,5 %

Redd for å gå på blanke/glatte gulv?

Svar	Antall	Prosent
Nei	383	73 %
Mild	51	9,7 %
Moderat	41	7,8 %
Sterk	24	4,6 %
Meget sterk	22	4,2 %
Vet ikke	4	0,8 %

ANGST FOR ANDRE HUNDER

Når ukjent hund kommer direkte mot din hund?

Svar	Antall	Prosent
Nei	404	77,8 %
Mild	66	12,7 %
Moderat	30	5,8 %
Sterk	16	3,1 %
Meget sterk	3	0,6 %

ANGST FOR MENNESKER

Fremmede

Når en ukjent voksen mann kommer direkte i møte med hunden utenfor hundens hjemmeområde?

Svar	Antall	Prosent
Nei	367	70,2 %
Mild	88	16,8 %
Moderat	49	9,4 %
Sterk	16	3,1 %
Meget sterk	3	0,6 %

Når en ukjent voksen kvinne kommer direkte i møte med hunden utenfor hundens hjemmeområde?

Svar	Antall	Prosent
Nei	398	76,1 %
Mild	77	14,7 %
Moderat	41	7,8 %
Sterk	7	1,3 %
Meget sterk	0	0 %

Når et ukjent barn kommer direkte i møte med hunden utenfor hundens hjemmeområde:

Svar	Antall	Prosent
Nei	384	74,3 %
Mild	85	16,4 %
Moderat	33	6,4 %
Sterk	14	2,7 %
Meget sterk	1	0,2 %

Redd hvis fremmede prøver å klappe hunden?

Svar	Antall	Prosent
Nei	408	78 %
Mild	65	12,4 %
Moderat	36	6,9 %
Sterk	11	2,1 %
Meget sterk	3	0,6 %

HUNDEN OG BJEFFING

Hender det at hunden bjeffer..

Når det ringer på døra?

Svar	Antall	Prosent
Aldri	137	26,1 %
Meget sjelden	96	18,3 %
Av og til	103	19,7 %
Ofte	93	17,7 %
Svært ofte	95	18,1 %

Når noen går forbi bilen?

Svar	Antall	Prosent
Aldri	335	63,9 %
Meget sjelden	102	19,5 %
Av og til	55	10,5 %
Ofte	17	3,2 %
Svært ofte	9	1,7 %
Vet ikke	6	1,1 %

Når noen går forbi hus/hage?

Svar	Antall	Prosent
Aldri	95	18,1 %
Meget sjelden	122	23,3 %
Av og til	148	28,2 %
Ofte	87	16,6 %
Svært ofte	71	13,5 %
Vet ikke, har ikke hage der hunden oppholder seg	1	0,2 %

I møte med fremmede mennesker ute (eks. på tur)?

Svar	Antall	Prosent
Aldri	312	59,4 %
Meget sjelden	108	20,6 %
Av og til	81	15,4 %
Ofte	16	3 %
Svært ofte	8	1,5 %

I møte med fremmede hunder?

Svar	Antall	Prosent
Aldri	238	45,8 %
Meget sjelden	141	27,1 %
Av og til	88	16,9 %
Ofte	38	7,3 %
Svært ofte	15	2,9 %

JAKTATFERD (generelle spørsmål til alle raser)

Hunden viser tegn til jaktatferd (vil løpe etter):

Hunden viser tegn til jaktatferd (vil løpe etter):

Når den ser/lukter vilt (rådyr, hare, elg hjort osv)

Svar	Antall	Prosent
Nei	205	39,7 %
Mild	137	26,5 %
Moderat	101	19,5 %
Sterk	50	9,7 %
Meget sterk	24	4,6 %

Når katter eller andre smådyr løper fra den

Svar	Antall	Prosent
Nei	123	23,7 %
Mild	160	30,8 %
Moderat	126	24,2 %
Sterk	79	15,2 %
Meget sterk	32	6,2 %

Når joggere/skiløpere/syklister passerer

Svar	Antall	Prosent
Nei	355	68,3 %
Mild	85	16,3 %
Moderat	47	9 %
Sterk	17	3,3 %
Meget sterk	16	3,1 %

Når barn Leker/løper forbi

Svar	Antall	Prosent
Nei	348	67,6 %
Mild	102	19,8 %
Moderat	39	7,6 %
Sterk	19	3,7 %
Meget sterk	7	1,4 %

Har hunden bærelyst?

Svar	Antall	Prosent
Nei	191	37,7 %
Mild	135	26,6 %
Moderat	127	25 %
Sterk	46	9,1 %
Meget sterk	8	1,6 %

Hva gjør hunden hvis den får en tøyedokker/kosedyr o.l.?

Svar	Antall	Prosent
Får aldri slike leker	11	2,1 %
Lite interessert/mister fort interesse	144	27,5 %
Leker/koser seg med byttet-ødelegges ikke	257	49,1 %
Leker/rister - ødelegges etterhvert	104	19,9 %
Leker/rister-ødelegges raskt	5	1 %
Vet ikke	2	0,4 %

TEGN PÅ STRESS

Tegn på stress/uro

Stress/ubehag ved bilkjøring?

Svar	Antall	Prosent
Nei/meget sjelden	363	69,5 %
Mild/sjelden	74	14,2 %
Moderat/av og til	39	7,5 %
Sterk/ofte	38	7,3 %
Meget sterk/ofte	8	1,5 %

"Min hund er avslappet hjemme"

Påstanden:

Svar	Antall	Prosent
Stemmer bra	469	89,5 %
Stemmer delvis	37	7,1 %
Hverken avslappet eller urolig	15	2,9 %
Stemmer lite	3	0,6 %
Stemmer ikke	0	0 %

Har hunden uvaner (tendens til repeterende atferd, hyppig slikking, biting o.l.) ?

Svar	Antall	Prosent
Nei, hunden har ikke slik atferd	461	87,8 %
Ja, hyppig biting i poter	6	1,1 %
Ja, mye slikking forbein	20	3,8 %
Ja stadig slikking/biting flanke/lår	3	0,6 %
Ja, jager hale meget ofte	1	0,2 %
Ja, annet	11	2,1 %

Svarer hundens mentalitet(gemytt) til forventningene du hadde da du valgte rasen?

Svar	Antall	Prosent
Ja	464	89,1 %
Nei	40	7,7 %
Vet ikke	17	3,3 %

NOEN ANDRE TING :)

Er hunden glad i mat?

Svar	Antall	Prosent
Nei, dårlig appetitt	10	1,9 %
Ikke spesielt sulten	41	7,8 %
Helt vanlig, spiser stort sett maten sin	237	45,2 %
Sterkt appetitt	117	22,3 %
Meget sterk appetitt !!	119	22,7 %

Hender det at hunden stjeler mat (fra bordet o.l.)?

Svar	Antall	Prosent
Nei, aldri !	247	47,3 %
Har skjedd et par ganger bare	194	37,2 %
Ikke uvanlig	49	9,4 %
Skjer ofte	15	2,9 %
Meget ofte, må passe godt på !	17	3,3 %

Hender det at hunden spiser møkk?

Svar	Antall	Prosent
Ikke observert	322	61,5 %
En sjelden gang	136	26 %
Ikke uvanlig	47	9 %
Vanlig, skjer stadig vekk	8	1,5 %
Ofte, må passe på	11	2,1 %

Hender det at hunden ruller seg i møkk?

Svar	Antall	Prosent
Ikke observert	375	71,7 %
En sjelden gang	108	20,7 %
Ikke uvanlig	30	5,7 %
Vanlig, skjer stadig vekk	10	1,9 %
Ofte, må passe på	0	0 %

Liker hunden å svømme?

Svar	Antall	Prosent
Nei, "vannskrekk"	92	18,6 %
Lite ivrig på en svømmetur	234	47,4 %
Svømmer/ bader en gang i blant	114	23,1 %
Tar gjerne en svømmetur	37	7,5 %
Elsker å ta en svømmetur	17	3,4 %

Sover hunden din i sengen?

Svar	Antall	Prosent
Aldri	235	45 % ■
En sjelden gang	87	16,7 %
Ikke uvanlig	58	11,1 %
Ganske ofte	49	9,4 % ■
Meget ofte	93	17,8 %

Hundens betydning i koronatider?

Hvordan har det vært å ha hund under korona-epidemien?

Svar	Antall	Prosent
Mindre viktig enn til vanlig	4	0,8 %
Ingen endring, like viktig som før	325	63,6 %
Noe viktigere enn til vanlig	16	3,1 % ■
Har vært meget viktig i koronatider, hyggelig selskap!	70	13,7 %
Har vært ekstremt viktig selskap	65	12,7 %
Vet ikke	31	6,1 % ■

Oppsummering

Generell del

- 1) I undersøkelsen kom det inn 525 besvarelser (433 langhår og 90 korthår). I forhold til de ca. 1640 Collies som er registrert i NKK 10 årsperioden (2012-2021) utgjør det en «svarprosent» på ca. 32%. Dette er et godt resultat.
- 2) Kjønnfordeling; 223 (42,5%) hannhunder; 302 (57,5%) tisper
- 3) Ca. 69% av hundene har vokst opp i husholdninger med flere hunder, 53% med andre dyreslag og ca. 45% har vokst opp i familier med barn. Ca. 38% av eierne oppgir at de ikke driver med «spesielle aktiviteter», men 48% oppgir utstilling og 31% andre aktiviteter. Ca. 84% av deltagerne overtok hunden ved 8-10 uker eller seinere.
4. 14% av hannhundene var kastrede, 18% av tispene.
5. Det er spesifisert dødsårsaker på 79 hunder. Det er ledd/skjelettproblemer som er hyppigste medvirkende dødsårsak. De uspesifikke «annet» og «Ble gammel og syk» er blant de vanligste registrerte dødsårsakene samt noen tilfeller av atferdsproblematikk og kreft.
6. Eierne er meget positive til å delta med ytterligere spørsmål og med DNA-prøver for å støtte forskningen på utfordringer i rasen.

Helse

- 521 eiere svarte på spørsmålet om hundens generelle helse. 92% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens 6% vurderte helsen til middels. Bare 2 prosent karakteriserte helsen som dårlig/meget dårlig. Langhår og korthår har ganske like tall.
- 20% responderte på at hunden har hatt problemer med hud/pels/øre. Det er registrert flest hunder med kløe/hudirritasjon, våteksem og såre/røde poter.
- Det er overproduksjon av tannstein, epulis og medfødt tannmangel «melketenner som ikke felles som valp» som er hyppigste registrerte anmerkning på tenner.
- 20% oppgis med vedvarende/alvorlige fordøyelsesproblemer;
- ~18% av hundene har hatt blodig diare.
- 40 hunder oppgis med brokk; 37 spesifisert som navlebrokk, 2 lyskebrokk, 1 annet. 2 stykke har blitt operert.
- 1 eier oppgir at hunden har hatt symptomer på hjertesykdom.
- 26 eiere rapporterte om generelle symptomer fra luftveiene på hundene, flest nesekatarr og 3 med lungebetennelse. Kennelhoste (32 stykk (6,1%) er en annen vanlig rapportert enkeltårsak.
- Øyesykdommer er rapportert hos 95 hunder (~18%). Rennende øyne, øyebetennelse/øyekatarr er vanligst rapportert, men også en god del tilfeller av PPM og problemer med øyelokk (flest med distichiasis)
- 20% av hundene er rapportert med klinisk CEA.
- De fleste eiere oppgir at de oppfatter at hundene har normalt syn (~92,5%), ~6,5% mener at synet er litt nedsatt, 1% mener hunden ser dårlig.
- For 10,7% oppgis det problemer i ledd/muskel skjelett. Generelt mener halvparten at hunden blir stiv (7%), mens andre halvparten oppgir smerter (5,9%).
- 22 hunder (4,2%) er oppgitt med artrose.
- 8% har halthet i forbeina
- 6,3% har halthet i bakbeina
- 34 (6,5%) hunder oppgis med vond rygg/muskelspenninger
- 17,5% er røntget i ryggen
- En god del hunder er rapportert med bevegelsesendringer/-avvik/ustøhet.
- ~68,6% av hundene i undersøkelsen er HD røntget. 90% var fri(A/B), 4,5% hadde C, 3,6% hadde E/D.
- 205 hunder er AD-røntget, de fleste fri for AD.
- Det er anmerkninger på ustøhet i bakparten hos 21 hunder
- 15 hunder er rapportert som døve/nedsatt hørsel.

- Forhudskatarr er hyppigste anmerkning på reproduksjonsorganer hos hannhunder (so mpå de fleste raser). Over halvparten har et relativt lite problem.
- Hos tisper er 57 hunder rapportert med livmorbetennelse (18,9% av tispene) og innbilt svangerskap (21 tilfeller, 7% av tispene) er også hyppig registrert. Flere tisper har det som gjentakende utfordring.
- Det er oppgitt fødselskomplikasjoner hos ~22% av tispene og 15% av fødslene. Dette er en del høyere enn det som ses i mange raser.
- Det er rapportert 56 tilfeller av urinveisinfeksjon som er høyere enn det som er vanlig;
- Det er rapportert bare 5 tilfeller av hypotyrose.
- 24 tilfeller av kuler/kreftsykdom er registrert, de fleste kuler i hud (som vanligvis er godartet).

Atferd

- 92% svarte at de er godt eller meget godt fornøyd med hundens generelle atferd, 6% er middels fornøyd, mens ~1% vurderer den til dårlig. Det er en tendens til at eiere av korthår er litt mindre fornøyede enn eiere av langhår.
- 95% oppfatter hundene som glade (riktig/meget riktig), 80% som trygge og 37% som tøffe.
- ~32% karakteriseres som engstelige i noen situasjoner (riktig/meget riktig),
- ~18% oppgis som «pysete» («ganske riktig/meget riktig»). 28% av eierne synes hunden bjeffer i meste laget.
- Ca. 6% av hundene kan vise aggressive signaler («ofte-svært ofte») mot andre hunder av samme kjønn når de går i bånd, og 2% slåss ofte når de er løse.
- Den rapporterte frekvensen av knurring på voksne ~13% («noen få ganger») og ~3% («flere ganger»)
- ~ 2 % viser tegn til aggresjon hvis fremmede forsøker å klappe hunden.
- ~10% har sterk eller meget sterk angst for fyrverkeri.
- ~10% oppgis å være redde for støyende objekter (8,3% moderat, 2,3% sterkt/meget sterkt).
- <1% av hundene har sterk angst for å være alene hjemme (sterkt/meget sterkt), 1,5% (moderat).
- Rundt 36% har en tendens til å bjeffe på dørklokken.
- ~30% bjeffer ofte eller svært ofte når noen går forbi hus/hage.
- Ellers viser 14% «sterk eller meget sterk» trang til å løpe etter vilt, mens 21% gjerne vil løpe etter katter.
- ~11% av hundene har sterk/meget sterk bærelyst.
- De fleste hundene er avslappet hjemme
- Ca. 12% av hundene viser tendens til ulike repeterende «aktiviteter», hyppigst oppgitt er tendens til å slikke/bite på forbein.

Arbeidet videre

Klubben fikk et høyt antall svar i forhold til antall registrerte hunder, noe over mange andre raser (~32% av registreringstall siste 10 år). Det har bidratt til en oversikt over forekomsten av helse og atferds-utfordringer i rasen basert på over ~525 svar. Helseundersøkelsen vil sammen med generell kunnskap om rasen og opplysninger fra hundeeiere og ansvarlige oppdrettere gi en god oversikt over situasjonen. Dette er ikke meningen å være en fasit over situasjonen, men et utgangspunkt for arbeid i raseklubben, og diskusjoner rundt status når det gjelder helse og atferd i rasen, der resultatene fra helseundersøkelsen settes sammen med annen kunnskap fra raseklubben.

Bortsett fra generell helse og atferd, som har ganske høye svarprosent, er det er ikke gjort separate beregninger på langhår og korthår (fordi antallet besvarelser på korthår er forholdsvis lavt). Dersom klubben allikevel har spesifikke spørsmål om forekomsten av noen enkelte variabler i hver rasevariant, kan de ta kontakt.

De fleste eierne er fornøyd med hundens generelle helse og atferd. Det er likevel noen anmerkninger knyttet til helse. Det er noen anmerkninger på hud (bl.a. kløe/hudirritasjon og en del tilfeller av våteksem). Det er også rapportert en del utfordringer med ulike øyesykdommer. Når det gjelder ledd/skjelett, er det rapportert en del tilfeller av artrose, en del halthet, både i forbein og bakbein og det ser ut til at en god del hunder plages med ryggsmarter (og mange er røntget i ryggen). Når det gjelder nervesystemet er det en del anmerkninger på dövhet, og en del hunder viser ustøhet i bakparten. Det er også en god del fødselskomplikasjoner i rasen.

På atferdssiden er de fleste godt eller meget godt fornøyd med hundens atferd. Det er rapportert en del hunder som kan være litt engstelige i noen situasjoner og noen hunder oppgis å være redde for støyende objekter/fyrverkeri. Det er også en del hunder som kan knurre i ulike situasjoner.

Ved Veterinærhøgskolen-NMBU vil vi kunne bistå med hjelp og kompetanse og dersom klubben ønsker å gå nærmere inn på noen problemstillinger kan en diskutere om det er mulig å få til et samarbeid. Alle som ønsker det kan sende inn og lagre DNA-prøver (fra spyttsvaber eller blod) fra syke hunder, som kan brukes til «helseforskning», gratis hos oss, selvsagt anonymt hvis ikke eier har sagt noe annet. På en slik måte kunne det bygges opp viktige forskningsmaterialer som kan bidra til utvikling av gentester til nytte for oppdrettere og hunder. Veterinærhøgskolen har meget god erfaring med et langt samarbeid om forskning på ulike sykdommer sammen med en rekke raseklubber.

Det kan være at Veterinærhøgskolen henvender seg til enkelte eiere som har sagt ja til å kunne bli kontaktet/ta prøve. Til slutt vil vi minne om at denne undersøkelsen er konfidensiell når det gjelder opplysninger om enkeltindivider og eiere og at det ikke vil komme ut flere opplysninger enn den typen frekvenstabeller som er vist i denne rapporten. Dersom vi i fremtiden velger å lage en oversikt over forekomsten av sykdommer/atferder i ulike raser kan frekvensene fra Collie bli en del av en slik oversikt sammen med mange andre raser.

Til slutt vil jeg takke alle som har besvart undersøkelsen og bidratt til mange svar. Dette har gitt et positivt bidrag for å skaffe en bedre oversikt over helse og atferds-utfordringer i rasen.

Oslo

23.10.2022

Frode Lingaas

